

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5451/2539

นาย วิชัย ฉัตรตรัสตรัยโจทก์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้อง นาง อัญชลี กองอำนวยการสุขผู้คัดค้าน
ทางหุ้นส่วนจำกัด พงษ์ประเสริฐฮาร์ดแวร์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 145, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153

ย่อ / หลักกฎหมาย

การยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองและการโอนที่ดินระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้านเป็น
อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะต้องกระทำในคดีล้มละลายเพื่อรวบรวม
ทรัพย์สินของลูกหนี้เข้ามาชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายการกระทำของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึง
มิใช่กระทำแทนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายซึ่งมีผลทำให้
จำเลยที่ 2 หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายและการยกเลิกการล้มละลายทำให้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดอำนาจที่จะรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ซึ่งมีผลทำให้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่สามารถบังคับคดีต่อไปได้แต่จำเลยที่ 2 ก็ไม่มีสิทธิขอให้บังคับในคดีที่
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ร้องขอให้เพิกถอนการโอนและการจำนองให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอน
ที่ดินพิพาทปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาได้เพราะคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวมีผลผูกพัน
เฉพาะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กับผู้คัดค้านเท่านั้น

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2530 โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองขอให้ล้มละลาย ต่อมาเมื่อ
วันที่ 30 เมษายน 2530 ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 2 เด็ดขาดและพิพากษาให้
จำเลยที่ 2 ล้มละลายเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2531 ขึ้นรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สิน ผู้ร้องได้
ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการจำนองและการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 35195 ถึง 35200 35206 และ
66562 ระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน คดีถึงที่สุดโดยศาลฎีกาพิพากษาให้เพิกถอนเฉพาะการโอน
ที่ดินโฉนดเลขที่ 35195 ถึง 35200 35206 และ 66562 ตำบลบางบอน อำเภอบางขุนเทียน
กรุงเทพมหานครระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน และให้กลับไปจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้
เงินกู้ผู้คัดค้านตามเดิมหรือผู้ร้องจะเลือกชำระเงินกู้ 500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี
แก่ผู้คัดค้านในฐานะผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้มีประกันแทนการจดทะเบียนจำนองก็ได้หากไม่สามารถ
โอนที่ดินกลับมาเป็นของจำเลยที่ 2 ให้ผู้คัดค้านใช้ราคาที่ดิน 1,214,500 บาท พร้อมดอกเบี้ย
ร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการโอนจนกว่าจะชำระเสร็จโดยหักหนี้
เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยดังกล่าวในฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันได้ ในระหว่างผู้ร้องดำเนินการบังคับคดี
ตามคำพิพากษาศาลฎีกาเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ซึ่งยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีนี้เพียงรายเดียวได้ยื่น
คำร้องขอถอนคำขอรับชำระหนี้ ผู้ร้องได้มีคำสั่งอนุญาตและได้รายงานต่อศาลชั้นต้นขอให้มีคำสั่ง
ยกเลิกการล้มละลายของจำเลยที่ 2 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายของจำเลยที่ 2
ตามมาตรา 135(2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องว่า เมื่อผู้ร้องได้
ขอให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับแก่ผู้คัดค้านให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ให้ผู้คัดค้าน
จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทคืนแก่จำเลยที่ 2 แล้ว จึงเป็นอันว่าจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

ที่ดินพิพาททั้ง 8 โฉนดตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายแก่จำเลยที่ 2 ก็ไม่กระทบถึงการใดที่ศาลหรือผู้ร้องที่ได้กระทำไปแล้ว จำเลยที่ 2 ย่อมมีสิทธิขอให้ศาลบังคับผู้คัดค้านปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกา ขอให้ให้มีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขาบางขุนเทียน ออกใบแทนโฉนดที่ดินพิพาทแล้วจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์แก่จำเลยที่ 2 ตามคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องแต่ผู้เดียวมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลในคดีนี้จึงสิ้นสุดลงคำพิพากษาที่ให้เพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทตามที่ยุกร้องขอก็ไม่เป็นผลบังคับ คำร้องของจำเลยที่ 2 ที่ขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นการขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายต่อไป จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกคำร้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยที่ 2 ไม่มีสิทธิร้องขอบังคับให้ผู้คัดค้านปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกา ให้ยกคำร้องของจำเลยที่ 2 จำเลย ที่ 2 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืนจำเลย ที่ 2 ฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัยว่า "หลังจากศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของจำเลยที่ 2 แล้ว ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมกรณการจำนองและการโอนที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ของผู้ร้องที่จะต้องกระทำในคดีล้มละลายเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้นำมาชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลาย การกระทำของผู้ร้องจึงมิใช่กระทำการแทนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้และการขอเพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทก็ปรากฏว่าเป็นกรณีพิพาทกันระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่โดยเฉพาะของผู้ร้องจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 เพื่อที่จะติดตามเอาทรัพย์สินที่เคยเป็นของจำเลยที่ 2 กลับคืนเข้ากองทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เพื่อจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้ขึ้นเมื่อศาลได้ยกเลิกการล้มละลาย ผู้ร้องก็หมดอำนาจที่จะเก็บรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ต่อไป เหตุนี้แม้ว่าจำเลยที่ 2 หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายแล้วก็ตาม จำเลยที่ 2 ก็ไม่มีสิทธิขอให้บังคับในคดีที่ผู้ร้องร้องขอให้เพิกถอนการโอนและการจำนองให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอนที่ดินพิพาททั้ง 8 โฉนด ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาได้ ที่ผู้ร้องฎีกาว่า การยกเลิกการล้มละลายไม่เป็นการลบล้างคำพิพากษาศาลฎีกานั้นเห็นว่า คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความคือระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้าน เมื่อการยกเลิกการล้มละลายมีผลทำให้ผู้ร้องหมดอำนาจที่จะรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 แล้วก็มีผลทำให้ผู้ร้องไม่สามารถบังคับคดีต่อไปได้ หากใช้เป็นเรื่องการยกเลิกการล้มละลายจะเป็นการลบล้างคำพิพากษาศาลฎีกาหรือไม่ส่วนข้อฎีกาของจำเลยที่ 2 ที่ว่า ผู้คัดค้านกระทำการไม่สุจริตโดยสมคบกับเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ให้ถอนคำขอรับชำระหนี้แล้วให้ผู้ร้องรายงานศาลสั่งยกเลิกการล้มละลายเพื่อไม่ให้มีการบังคับคดีแก่ผู้คัดค้านนั้น เห็นว่าก่อนที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะฟ้องจำเลยที่ 2 ขอให้ล้มละลาย ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 ทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองที่ดินพิพาทให้ผู้คัดค้านพร้อมกับทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้คัดค้านมีสิทธิรับโอนที่ดินพิพาท เพื่อเป็นการชำระหนี้จำนองได้อยู่แล้ว ครั้นถูกผู้ร้องขอให้เพิกถอนการโอนและมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอน จำเลยที่ 2 กลับฉวยโอกาสอาศัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิพากษาให้เพิกถอนการโอนมาบังคับเอาที่ดินพิพาทคืนการกระทำของจำเลยที่ 2 ส่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 เองเป็นฝ่ายไม่บริสุทธิ์ใจข้อฎีกาของจำเลยที่ 2 ที่อ้างว่า ผู้คัดค้านกับเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์กระทำการไม่สุจริตนั้นฟังไม่ขึ้น ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยที่ 2 ทุกข้อฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ทวิชัย เจริญบัณฑิต · สมาน เวทวินิจ · บรรเทิง มุลพรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5451/2539>